

**Forsknings- och innovationsrådet i Skånes (FIRS) gemensamma
ställningstagande till nästa forsknings- och innovationsprogram
inom EU (FP10)**

Juni 2024

Forsknings och Innovationsrådet i Skåne

FIRS är ett forum för samverkan mellan näringsliv, akademi, kommuner, region där såväl lokala, regionala, nationella som internationella insatser kan samordnas. Detta för att skapa bättre förutsättningar för forskning och innovation i Skåne genom gemensamma mål samt fördjupad samverkan. I Skåne är FIRS den sammanslutning som tagit fram Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt. Strategin bygger på smart specialisering och samlar de styrkeområden som FIRS medlemmar tillsammans påverkar utvecklingen av. Parterna i FIRS är både finansörer av projekt i EU:s olika program och utförare av många projekt. Tillsammans ser parterna i Skåne att följande budskap beaktas i framtagandet av nästa forsknings- och innovationsprogram inom EU.

I korthet

Investeringar i forskning och innovation är en förutsättning för att den långsiktiga konkurrenskraften i Europa ska stärkas och därmed också vår samlade strategiska autonomi och resiliens.

Inspelet från FIRS bygger på fyra huvudsakliga delar.

1. De regionala styrkeområdena, i form av smart specialisering, bygger i många fall på välutvecklade regionala forsknings- och innovationsekosystem. Dessa ekosystem måste än bättre tas tillvara i FP10.
2. EU:s nästa forsknings- och innovationsprogram (FP10) måste fortsatt bygga på principen om excellenta forsknings- och innovationsprojekt som bidrar till en ökad konkurrenskraft.
3. Att säkerställa excellens och relevans i de platsbaserade forsknings- och innovationsekosystemen kräver att vi gemensamt inom EU blir bättre på att stimulera rörligheten av kunskap såväl inom som mellan dessa system.
4. Ramprogrammets nuvarande struktur med tre pelare täcker väl in forsknings- och innovationslandskapet och bör behållas. Insatser inom respektive pelare och samspelet dem emellan bör ytterligare förtydligas.

Styrkan i de platsbaserade regionala forsknings- och innovationsekosystemen runtom Europa måste bättre tas tillvara

- I förhållande till strategisk autonomi är det viktigt att ta tillvara alla de styrkor som finns i de regionala ekosystemen runtom i Europa. Skånska styrkor syns bland annat inom exempelvis ATMP och halvledare och i kombination med två världsledande forskningsanläggningar, ESS & MAXIV, är de viktiga pusselbitar i europeiska värdekedjor som tillsammans stärker vår gemensamma konkurrenskraft och resiliens.
- Smart specialisering utgör ett gemensamt språk i Europa som möjliggör att olika europeiska investeringsfonder kan ta sig an gemensamma utmaningar, inte minst behovet av europeiskt stöd för teknikinfrastrukturer.
- EU-programmens logiska uppbyggnad skiljer sig åt, men där så är möjligt bör synergier uppnås som möjliggör ett gemensamt strategiskt förhållningssätt till regional utveckling och som stärker den samlade europeiska konkurrens- och innovationskraften.

Excellens måste fortsatt gälla som princip för forsknings- och innovationsprojekt - detta bidrar till den långsiktiga konkurrenskraften för Europa som helhet

- Excellens och nyttiggörande måste genomsyra alla delar av det kommande forsknings- och innovationsprogrammet.
- FP10 behöver ytterligare stärka långsiktigheten i forsknings- och innovationsprojekt så att dess påverkan i än större utsträckning bidrar till ökad konkurrens- och innovationskraft i Europa och därmed också vår samlade strategiska autonomi, resiliens och en starkt sammanhållning i Europa.
- Tillför tillräckligt med resurser till FP10, ett minimum är att det förhållande som nuvarande Horisont Europa har som del av den totala budgeten består, därför anser FIRS att det är önskvärt att 10% av nästa långtidsbudget ska avsättas till ett starkt forskning- och innovationsprogram.

Stimulera rörligheten av kunskap för att säkerställa regionala forsknings- och innovationsekosystem

- Tillgången till kompetens är avgörande för utvecklingen inom både akademi och näringsliv. Idag råder brist på kompetens inom många strategiskt viktiga områden. Detta trots att kompetensutveckling och kompetensomställning av medarbetare i många fall är nyckeln till att realisera nya affärsmodeller och teknikskiften.
- Fri rörlighet av kunskap måste ytterligare underlättas, tillgång till forskningsresultat måste förstärkas och nya affärsmodeller i företag, som tar tillvara de innovationslösningar som uppnås genom forsknings- och innovationsprogrammet, måste accelerera.
- Möjlighet för forskare och andra aktörer i forsknings- och innovationsekosystemet att genomföra utbytestjänstgöringar inom ramen för Marie Skłodowska-Curie bör ytterligare förstärkas.

Nuvarande struktur med tre pelare täcker väl in forskning- och innovationslandskapet och bör behållas. Insatser inom respektive pelare och samspelet dem emellan bör ytterligare förtydligas.

- Strukturen med tre pelare täcker in hela mognadsgraden av en ny produkt, från grundforskning till dess att en ny produkt eller lösning kan nå marknaden.
- Test- och demonstrationsmiljöer är viktiga för näringslivet och forskares möjligheter att ta forskningsresultat vidare till marknaden. De regionala ekosystemen är i många fall beroende av att ha dessa miljöer i sin närhet. Test- och demonstrationsmiljöer kompletterar och förstärker de satsningar som görs på storskalig forskningsinfrastruktur och för företag och produkter närmare marknaden. Därför är det viktigt att både satsningar på test- och demonstrationsmiljöer samt storskalig forskningsinfrastruktur får en framträdande roll i ramprogrammet.
- Att gemensamt ta sig an stora samhällsutmaningar, som varit ambitionen med missionerna under nuvarande Horisont Europa, är viktigt och måste fortsätta. Vi ser gärna ett fortsatt fokus på utmaningsdriven innovation inom de områden som de fem missionerna fokuserat på, men formen för hur det bäst åstadkoms behöver ses över.
- Vi behöver samlat stärka Europas konkurrenskraft och i detta sammanhang är det viktigt att den innovationsklyfta som finns inom EU åtgärdas. Inom nuvarande Horisont Europa finns det ett tydligt uppdrag att bredda deltagandet samt ha fokus på nyttiggörande av resultaten inom EU. Detta syfte är fortsatt viktigt men bör renodlas så att principen om excellens kan bibehållas i FP10 samtidigt som andra EU-program kan ta sig an utmaningen att stärka forsknings- och innovationskapaciteten i alla regioner i Europa.

FIRS styrelse

Anna Jähnke, ordförande i Regionala utvecklingsnämnden, Region Skåne

Erik Renström, rektor, Lunds universitet

Kerstin Tham, rektor, Malmö universitet

Micael Nord, näringslivsdirektör, Malmö stad